

LAUSUNTO

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain 25 i ja 47 §:n muuttamisesta

Kuvasto ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

Kuvasto kannattaa esitystä, jonka mukaisesti tekijöille, esittäville taiteilijoille ja tuottajille palautetaan tekijänoikeuslakiin korvausoikeus siirtovelvoitteen alaisten televisiokanavien edelleen lähettämisestä.

Bernin sopimus ja EU-direktiivit edellyttävät sitä että kyseisillä oikeudenhaltijoilla on kansallisessa lainsäädännössä säädetty oikeus korvaukseen. Korvausoikeuden palauttaminen lakiin on siten perusteltua ja välttämätöntä. Näin myöskään EU:n komission Suomea vastaan asiassa käynnistämälle rikkomusmenettelylle ei olisi enää aihetta.

Korvausoikeuden puuttuminen on kansainvälisten sopimusten ja EU-direktiivien vastaista

Tekijöiden korvausoikeus siirtovelvoitteen alaisilla televisiokanavilla lähetettävien ohjelmien edelleen lähettämisestä poistettiin tekijänoikeuslaista 1.1.2006. Korvausoikeuden poistaminen tapahtui EU-direktiivien¹ sekä Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten² vastaisesti. Tekijänoikeusjärjestöt Gramex, Kopiosto ja Teosto toimittivat 19.6.2007 Euroopan komissiolle virallisen valituksen siirtovelvoitteeseen liittyvän tekijöiden korvausoikeuden poistamisen johdosta. Tämä johti siihen, että komissio käynnisti rikkomusmenettelyn Suomea vastaan 21.2.2014.

Komissio on virallisessa huomautuksessaan vahvistanut, että Suomen oikeustila on tietoyhteiskuntadirektiivin ja vuokraus- ja lainausdirektiivin vastainen. Komissio on todennut, että tietoyhteiskuntadirektiivin luettelo yleisölle välittämisen oikeuteen sovellettavista poikkeuksista on tyhjentävä, eikä tämä luettelo sisällä poikkeusta koskien siirtovelvoitteen mukaista yleisölle välittämistä. Ulkoasiainministeriö tuomioistuinnuostiossaan (8.4.2014) esittänyt, että ”Suomi vastaisi komissiolle, että tekijänoikeuslakia ollaan muuttamassa siten, että tekijöille, esittäjille ja tuottajille taattaisiin oikeus korvaukseen jakeluelvoitteen alaisten kanavien edelleen lähettämisestä”. EU-ministerivaliokunta on puoltanut tätä ulkoasiainministeriön esittämää kantaa.

Eduskunnan valiokuntien kannanotot korvausoikeuden palauttamiseen

Sivistysvaliokunta ja liikenne- ja viestintävaliokunta ovat keväällä 2014 tietoyhteiskuntakaarta koskevasta hallituksen esityksestä lausueissaan huomioineet komission vaatimuksen korvausoikeuden palauttamisesta. Sivistysvaliokunta piti lausunnossaan (SIVL 5/2014) ”välttämättömänä komission huomautuksen ja sen perustelujen vuoksi, että tekijänoikeuslakia pikaisesti muutetaan siten, että tekijöille, esittäjille ja tuottajille taataan oikeus korvaukseen jakeluelvoitteen alaisten kanavien edelleen lähettämisestä.” Liikenne- ja viestintävaliokunta korosti antamassaan mietinnössä (LiVM 10/2014 vp) kyseistä sivistysvaliokunnan lausumaa.

Helsingissä, lokakuun 22. päivänä 2014

Kuvasto ry

Tommi Nilsson
toiminnanjohtaja

¹ EU:n tietoyhteiskuntadirektiivin (2001/29) 3 artikla, EU:n vuokraus- ja lainausdirektiivin (1992/100) 8(2) artikla

² Bernin sopimuksen 11 bis artikla, Wipon tekijänoikeussopimus (WCT) 8 artikla, Wipon esitys- ja äänitesopimus (WPPT) 15 artikla